
Mesijansko Biblijska Studija - 008
ARAPSKE DRŽAVE U
PROROČANSTVU

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

PREVOD NA SRPSKI JEZIK

ARAPSKE DRŽAVE U PROROČANSTVU

MBS 008

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

I Isav zamrzi Jakova zbog blagoslova kojim ga otac njegov blagoslovi pa reče Isav u srcu svojemu: 'Dani su žalovanja za ocem mojim blizu; tada ću ubiti Jakova, brata svojega.'

(Postanak 27:41)

Uz jako veliki broj vesti koji dolazi sa Bliskog istoka poslednjih nekoliko godina, postalo je popularno da se jako velika pažnja pridaje području proročkih Pisama. Najveći deo studija iz područja biblijskih proroštava koja su povezana sa Bliskim istokom prvenstveno se odnose na državu Izrael. Doslovno je jako malo rečeno o arapskim državama i o njihovoj budućnosti, barem kada govorimo o Pismima.

Iz Pisama je jasno da zemlja koju se uglavnom naziva Palestinom pripada Jevrejskom narodu po Božanskom pravu. Ta zemlja je u svakom smislu te reči „vlasništvo Jevreja“ i pripada Izraelu. Pisma poništavaju svaki arapski priziv na vlasništvo zemlje, a kakvu god budućnost da Biblija dodeljuje arapskim narodima ona nikada ne uključuje Zemlju Izraela.

Ova Mesijansko Biblijska studija pokrivaće četiri zasebna dela. Prvo, koren konflikta će biti raspravlján da bi razumeli kako je sve počelo. Drugo, pozabavićemo se trajanjem i nastavljanjem konflikta, od onih od kojih je potekao pa do ovih naših dana. Treće, pozabavićemo se budućnošću konflikta, kao i budućnošću arapskih država. U četvrtom delu ćemo govoriti o dva opustošena mesta unutar Kraljevstva.

I. KOREN KONFLIKTA

Detalji o poreklu Jevreja opisani su nam u Postanku 12:1-3, dok su nam detalji o poreklu arapskih naroda dati u Postanku 12:10-20; 16:1-14; 25:19-34 i 41. Ima dva ključna lika kojima se moramo baviti kada govorimo o korenu ovog konflikta, a to su: Jišmael i Isav.

A. Jišmael

Poreklo arapskih naroda počinje sa nečim što bi se moglo nazvati „Avramova ludost“ iz Postanka 12:10-20: ***Ali nastala glad u zemlji pa Avram siđe u Egipat da se onde nastani; jer beše velika glad u zemlji. I dogodi se, kad se približi ulasku u Egipat, da reče Saraji, ženi svojoj: 'Evo sad, znam da si ti žena lepa izgleda. A dogodiće se, kad te Egipćani vide, da će reći: 'Ovo mu je žena', pa će mene ubiti, a tebe na životu ostaviti. Nego ti reci da si moja sestra, tako da meni bude dobro zbog tebe pa zbog tebe ostanem na životu.'*** I dogodi se,

kad je Avram ušao u Egipat, da Egipćani zagledaše ženu jer ona beše veoma lepa. Zagledaše je i faraonovi dvorani pa je pohvališe pred faraonom; i žena bi odvedena u faraonov dom. A Avramu pođe dobro zbog nje. Imaše on i ovaca i volova i magaraca, i slugu i sluškinja, i magarica i deva. Ali Gospod udari faraona i dom njegov teškim pošastima zbog Saraje, žene Avramove. Tada faraon dozva Avrama pa reče: 'Što si mi to učinio? Zašto mi nisi kazao da je ona tvoja žena? Zašto si rekao: 'Ona mi je sestra', pa je uzeh sebi za ženu? A sad, evo ti žene, uzmi je i idi!' I faraon zapovedi svojim ljudima za nj te otpraviše njega i ženu njegovu i sve što beše njegovo.

Bog je Avramu zapovedio da ide u zemlju koja će mu biti pokazana, a onda je trebalo da se nastani i da prebiva u toj zemlji. Ali, u stihu 10, ubrzo nakon što se smestio u zemlji, udarila je glad. Avramova vera još uvek nije bila zrela vera da bi on stigao do tačke da se pouzda u Boga i da Mu veruje bez obzira na okolnosti i događanja oko sebe, tako da se Avramu događa jedan pad vere, pogreška koja će učiniti da Avram napusti Obećanu Zemlju i da siđe u Egipat.

Pred sam ulazak u Egipat Avram je primetio nešto u vezi sa moralom u Egiptu. Egipatski moral nije dobro gledao na pitanje preljubništva; nije dobro izgledalo i nije se odobravalo da čovek uzme ženu drugoga. Ali, ukoliko bi faraon ugledao ženu koja mu se jako dopada, a ta žena bi bila udana, i kako je faraon znao da preljubništvo nikako nije dobro po merilima egipatske etike i nije dobro da uzme tuđu ženu, njegova metoda bi bila da ubije muža. Ubivši muža učinio bi ženu udovicom i u tom smislu bi žena kao takva bila kvalifikovana za drugi brak. Bio je to svakako izopačeni koncept etičnosti, ali tako su stvari stajale u Egiptu.

Znajući ovu uvrnutost egipatskog morala, Avram je znao da se njegov život nalazi u opasnosti i sačinio je dogovor sa svojom ženom koji nalazimo u stihovima 11-13. Ona jeste bila njegova polusestra, ali to je bila činjenica koja je samo poslužila da on sakrije drugu činjenicu, da ona jeste njegova supruga. I tako, nakon kratkog vremena, ono čega se on najviše bojao, dogodilo se; u stihovima 14-15, njegova supruga uzeta je od njega i smeštena je u harem faraona.

Ako je otac u porodici već umro, brat je onaj na kojeg se gleda kao na službenu glavu i zaštitnika porodice. Iz onoga što je Avram rekao, faraon je naravno pretpostavio da je Avram njen jedini brat i stoga njen službeni staratelj. Zbog toga, faraon u stihu 16 daje Avramu iznos za mladu: ***A Avramu pođe dobro zbog nje. Imaše on i ovaca i volova i magaraca, i slugu i sluškinja, i magarica i deva.***

Stvar koju treba primetiti jeste da je Avram u Egiptu dobio i veći broj ***sluga i sluškinja***. Sa ovim pominjanjem sluga i sluškinja započinju koreni i poreklo arapskih naroda.

Bog je u konačnici intervenisao, u stihovima 17-20; Sara je izbavljena; a porodica je prisilno vraćena u Obećanu zemlju. Egipat i faraon morali su da vrate Saru natrag Avramu, ali unatoč tome, Avramu je dozvoljeno da zadrži sve darove koje je dobio kao miraz. On je sve to, uključujući i sluškinje, doneo sa sobom natrag u zemlju Hanan.

Već smo istaknuli da je Avram dobio nekoliko sluškinja, ali nas jedna posebno zanima, egipćanka po imenu Agara, koja će postati i predstavljati matrijarhat za dobru većinu današnjih arapskih država.

Sledeći odlomak predstaviće nam koren konflikta između Jevreja i arapa, a to nalazimo u Postanku 16:1-6. I dok smo 12:10-20 nazvali „Avramovom ludošću,“ ovaj deo bi mogli nazvati „Sarina ludost.“

Postanak 16:1-6 kaže: ***A Saraja, žena Avramova, nije mu radala. No imaše ona sluškinju, Egipćanku, a ime joj Agara. Tad Saraja reče Avramu: 'Eto sad, Gospod me lišio rađanja. Molim te, uđi k mojoj sluškinji, možda ću po njoj zadobiti decu.' I Avram poslušao glas Sarajin. I uze Saraja, žena Avramova, Agaru, Egipćanku, sluškinju svoju, pošto je Avram proboravio deset godina u zemlji hanaanskoj, i dade je Avramu, mužu svojemu, za ženu. Tako on uđe k Agari, i ona začela. A kad vidje da je začela, gospodarica njezina bi prezrena u očima njezinim. Tada Saraja reče Avramu: 'Krivda moja nek je na tebi! Ja sam stavila sluškinju svoju tebi u naručje, ali otkad vidje da je začela, prezrena sam u očima njezinim. Sudio Gospod između mene i tebe!' Nato Avram reče Saraji: 'Evo, tvoja je sluškinja u tvojim rukama. Postupi prema njoj kako je dobro u tvojim očima!' A Saraja je stade zlostavljati te ova pobeže od lica njezina.***

Avram je često optuživan za nemoral, ali to ovde stvarno nije problem. Sve šta se izdešavalo bilo je u skladu sa zakonima tog vremena, koji su propisivali da ukoliko je supruga dokazano jalova, onda je njena odgovornost bila da obezbedi suprugu sluškinju koja će mu roditi decu, da njegova loza ne bude prekinuta. Još jednom, problem koji ovde nalazimo je nedostatak vere, jer u Postanku 12, Bog je već obećao Avramu da će dobiti sina, i da će taj sin doći kroz njegovu suprugu, Saru. Nije bilo nikakvog razloga da se pribegava zakonima tog vremena jer obećanje Božije daje svu potrebnu sigurnost.

Međutim, prošlo je deset godina od kada je dano obećanje. Posle deset godina čekanja i deset godina Božijeg ćutanja, Sara je osećala da obećanje neće biti ispunjeno. Među sluškinjama koje su dane Avramu u Postanku 12 bila je i egipćanka Agara. Agara je ta koja je sada predana Avramu kako bi kroz nju izrodio decu. Kroz neko vreme ona je i začela. Takođe u skladu sa običajima tog vremena na jalovu ženu se gledalo s prezirom, i Agara je sada počela s prezirom da gleda na Saru. Malo je žena bilo više prezreno u tim drevnim vremenima od jalove žene. Umesto da ostane u podložnosti svojoj gospodarici Sari, kao što je trebalo, Agara počima da pokazuje jako jasno da prezire Saru zbog njene jalovosti. U stihu 6, Sara reaguje na to i to tako da počinje zlostavljati Agaru, do tačke da Agara, trudna, beži iz kuće Avramove.

Bežeći, ona doživljava susret sa Anđelom Gospodnjim ili kako piše u stihovima 7-14 sa ***Anđelom Jahvinim***. Stih 7 kaže: ***No anđeo Gospodnji nađe je kod izvora vode u pustinji, kod izvora na putu za Šur.***

Kada god se izraz anđeo Jahvin ili anđeo Gospodnji upotrebi, baš u svakom pojedinom slučaju, radi se o Starozavetnom pojavljivanju Druge Osobe Trojstva:

Ješue (Isusa) Mesije. Nikada anđeo Jahvin nije samo još jedan obični anđeo, već je On Druga Osoba Trojstva Lično.

To je Onaj koji se pojavio pred Agarom i dao joj određena proroštva u vezi sa prirodom sina kojeg je trebala da rodi, u stihovima 10-12: ***I reče joj anđeo Gospodnji: 'Tvoje potomstvo silno ću umnožiti, od mnoštva se ni prebrojiti neće!' I reče joj anđeo Gospodnji: 'Gle, trudna si i rodićeš sina; i nadeni mu ime Išmailo, jer ću Gospod nevolju tvoju. A biće to čovek poput divljeg magareta: njegova ruka dizaće se na svakoga i svačija ruka na njega. I pred licem nasuprot sve mu braće on će prebivati.'***

Četiri stvari su izrečene u stihu 12 u vezi sa sinom kojeg je Agara trebala da rodi. Prvo, ***biće to čovek poput divljeg magareta***. Bog ovde ne naziva Išmaila pogrdnim imenima kako bi to moglo biti shvaćeno u današnjem značenju navedenih termina, već nam govori nešto o prirodi koju će Išmailo i njegovi potomci imati. U Avramovo vreme postojala su krda divljih magaraca koja su lutala pustinjom, baš kao što je to jedno vreme bio slučaj sa divljim konjima koji su slobodno lutali američkim zapadom. Išmailo i njegovi potomci biće okarakterisani sličnošću sa tim divljim magarcima ili „lutalicama.“

Drugo, ***njegova ruka dizaće se na svakoga***; biće okarakterisan kao agresor. Napadaće one s kojima bude dolazio u kontakt.

Treće, anđeo je ustvrdio i da će se ***svačija ruka dizati na njega***; on će sa sobom donositi agresivnost, a to će zauzvrat na njega donositi osvetničke pohode. Ovaj princip je zasigurno istinit u istoriji Izraela posle 1948. U više navrata su arapske države bili agresori protiv Izraela, posredstvom vojnog konflikta ili posredstvom terorističkih akcija. I kao što je to uobičajeno, ovo je sa sobom uvek donosilo nekakvu vrstu Izraelskog odgovora i osвете za počinjeno. Postoji jedan sveobuhvatan ciklus agresija i odmazdi koji oslikava i karakteriše Bliski Istok danas, a sve je zapravo ispunjenje proroštva iz Postanka 16.

Četvrto, ***i pred licem nasuprot sve mu braće on će prebivati***. Ovaj izraz ***prebivati pred licem nasuprot***, jeste prevod hebrejskog izraza koji znači, „prebivati u stanju neprijateljstva.“ On će živeti rame uz rame sa svojom braćom, ali će živeti u stalnom neprijateljstvu. Arapi treba da žive pored, rame uz rame sa Jevrejima, ali to će biti življenje u stanju neprijateljstva.

Uz ove četiri izjave ***Anđeo Gospodnji*** uputio je Agaru da se vrati natrag u domaćinstvo Avramovo i da ostane tamo. Kroz vreme, Agara je rodila Avramu prvenca sina i, kako je to Bog i zapovedio, dala mu je ime ***Išmailo***.

Prošlo je još neko vreme i Sara je rodila Isaka. U tim danima nisu priređivali rođendanske zabave. Umesto toga, kada bi se sin odbio od prsiju, negde u dobi između tri i pet godina, priređivali bi veselja zbog odbijanja od prsiju, i to je svakako smatrano razlogom za slavlje. Držeći se običaja tog vremena priredili su takvo veselje zbog Isaka, koje nam je opisano u Postanku 21:8-9: ***A dete je raslo i bilo od sise odbijeno. I u dan kad Isak bi od sise odbijen Avram priredi veliku gozbu. No Sara opazi kako se sin, što ga je Agara, Egipćanka, rodila Avramu, podsmehuje.***

Umesto da iskoristi priliku i pridruži se proslavi, Išmailo je odabrao da se podruguje svom polubratu. Nebi trebalo pretpostaviti ono što mnoge knjige o Bibliji čine, da se radi o malom dečaku koji ismejava bebu. Išmailo u tom trenutku nije bio mali dečak. U zavisnosti od toga kada se ta proslava odbijanja od prsiju dogodila, on je mogao da ima čak i devetnaest godina. Uostalom bio je četrnaestogodišnjak kada se Isak rodio. Kako se u tom vremenu dete odbijalo od sise čak i u dobi od pet godina, Išmailu je lako moglo biti i devetnaest godina u trenutku kada se izrugivao bebi Isaku. Ono šta je ovde vidljivo jeste da je animozitet koji je Agara osećala prema Sari sada počeo da bude vidljiv i kod Išmaila koji takođe iskazuje animozitet prema Isaku. Zbog ovog incidenta Išmailo i njegova majka Agara isterani su iz kućanstva Avramova po zapovedi Božijoj.

Posle ovog isterivanja, ono šta se sledeće dešava sa njima zabeleženo je u stihu 21: ***I boravio je u pustinji Paranu; a mati njegova pribavi mu ženu iz zemlje egipatske.***

Kada je Išmailo postao dovoljno star za ženidbu, njegova majka pronašla mu je ženu iz Egipta, iz zemlje iz koje je i ona bila poreklom. Iz egipatskih zapisa znamo da su Egipćani, u ovom periodu, bili puni mržnje prema svakome ko je imao semitske korene. Ona je imala isti taj karakter i na taj način je animozitetu osigurano da opstane. I tako, Išmailo postade jedan od očeva arapskih naroda.

B. Isav

Drugi otac arapskih država je Isav. Početke Isavovog neprijateljstva nalazimo u Postanku 25:27-34: ***I kad su dečaci poodrasli, Isav posta vešt lovac, čovek poljane, a Jakov beše čovek krotak koji je boravio u šatorima. I Isak je voleo Isava, jer je jeo lovinu njegovu, a Reveka je volela Jakova. Jednom je Jakov kuvao varivo. I dođe Isav s polja; a beše on premoren. Tada Isav reče Jakovu: 'Molim te, daj mi da pojedem toga crvenoga variva, jer ja sam premoren!' Zato mu se nadenu ime Edom. Jakov pak reče: 'Prodaj mi danas svoje prvorodstvo!' Nato Isav reče: 'Evo, prohte mi se umreti! Ta šta će mi to prvorodstvo?' A Jakov reče: 'Zakuni mi se danas!' I on mu se zakle. Tako proda Jakovu svoje prvorodstvo. Tada Jakov dade Isavu hleba i variva od sočivice; i on je jeo i pio, pa ustao i otišao. Tako Isav prezre svoje prvorodstvo.***

I dok su Išmail i Isak dva polubrata; u slučaju Isava i Jakova radi se o dva brata, i to dva brata blizanca. Unatoč tome, Isav je rođen prvi. Prvorođeni prima i prava prvorodstva, a to znači da time prima ovlasti da nasledi dvostruku porciju očeve baštine. Još važnije od toga, onaj koji ima pravo prvorodstva biće onaj kojeg će Bog upotrebiti u ispunjavanju Svog Božanskog plana i programa iz Avramovog saveza.

Pogledajmo što se desilo kada je prvorodstvo promenilo vlasnika. Isavovo žaljenje kako će umreti ukoliko ne pojede baš to varivo koje je pripremio Jakov nebi trebalo uzeti ozbiljno. Iz paralelnih pasusa u Postanku znamo da je Isakova porodica bila iznimno bogata. Sve što je Isav trebao da učini jeste da ode do sledećeg šatora gde bi sigurno dobio dovoljno hrane da jede. Ali, on ne želi da jede bilo šta drugo; on želi da jede tačno određenu hranu, i to baš hranu koju je njegov brat Jakov

pripremio. Znači, za tanjur supe, on je više nego spreman da proda svoje prvorodstvo. Isavov stav prema prema svom pravu prvorodstva vidljiv je u poslednjoj frazi stiha 34: **Tako Isav prezre svoje prvorodstvo**. Isav je bio taj koji je posedovao prvorodstvo, ali njega nije bilo briga da je on čovek preko kojeg Bog želi da provodi Svoj program. Jakov je okarakterisan kao onaj koji ne poseduje pravo prvorodstva, ali žarko želi da bude u samom središtu programa Božijeg. I sada je pravo prvorodstva promenilo vlasnika.

U Postanku 27, vreme je za patrijarhalni blagoslov. Priroda patrijarhalnog blagoslova jeste da ko god primi taj blagoslov, „tako će da bude.“ Međutim, onaj koji ima svako pravo da primi patrijarhalni blagoslov jeste onaj koji poseduje pravo prvorodstva. To više nije Isav, nego Jakov. U ovom poglavlju, Jakov je često optuživan za krađu patrijarhalnog blagoslova od Isaka, ali to ovde nije slučaj. Jakov sada poseduje pravo prvorodstva, i zato, on ima pravo na patrijarhalni blagoslov. Problem u poglavlju 27 nije to da Jakov krađe patrijarhalni blagoslov. Problem je ponovo nedostatak vere i pad u veri. Sve što su Jakov i njegova majka trebali da učine jeste da se pouzdaju u Boga da će On okrenuti dešavanja oko Jakova tako da će Jakov primiti patrijarhalni blagoslov. Ali, zbog nedostatka vere, oni su pribegli tome da prevare oca. Greh se ovde ne nalazi u krađi patrijarhalnog blagoslova, jer na njega Jakov sada ima pravo, greh se nalazi u njihovoj prevari. Kroz ovu prevaru Jakov je primio patrijarhalni blagoslov i to se više ne može promeniti. Ali, Esav je mogao promeniti mišljenje, jer je počeo da razume da iako su u pravo prvorodstva uključeni fizički blagoslovi koji njega itekako zanimaju, u pravo prvorodstva uključeni su i duhovni blagoslovi, za koje je on počeo da uviđa da ga uopšte ne zanimaju. Ali, sada, kako su se događaji odigrali, patrijarhalni blagoslov otišao je trajno Jakovu, a ne Isavu; Jakov će sada primiti i duhovna i fizička dobra iz Avramovog saveza.

Konačni proizvod svega ovoga nalazimo u Postanku 27:41: ***I Isav zamrzi Jakova zbog blagoslova kojim ga otac njegov blagoslovi pa reče Isav u srcu svojemu: 'Dani su žalovanja za ocem mojim blizu; tada ću ubiti Jakova, brata svojega.'***

Ne samo da je tu Išmailova mržnja prema Isaku, nego je sada tu i Isavova mržnja prema Jakovu. Arapske države su do jedna potomstvo ili Isava ili Išmaila, ali koren konflikta koji mi gledamo u ovo naše vreme počinje upravo u događajima koji smo pogledali, sa ova dva čoveka.

II. NASTAVAK I TRAJANJE KONFLIKTA

U ovom delu ćemo se baviti mržnjom koja neprekinuta traje od strane Arapa prema Jevrejima, a to suštinski pokriva period vremena sve tamo od smrti Išmaila i Isava. Mržnja i neprijateljstvo Išmaila i Isava prema Jevrejima usađena je u svo njihovo potomstvo. Postoji jedna stalna, neprekinuta mržnja prema Jevrejima koja traje među potomstvom Isava i Išmaila, a posebno je okarakterisana među Išmaelitima koji su potomci Išmaila i među Edomitima, koji su potomci Isava. Primer koji nam pokazuje kako je rano njihovo potomstvo već gajilo neprijateljstvo nalazimo u Brojevima 20:14-21.

U vremenu u kojem se odvija ovaj odlomak uistinu se čini kao da su se stvari izvrnule naopako; izgleda kao da su Arapi dobili sav blagoslov, a Jevreji svo prokletstvo. Potomci Isava učvrstili su se kao nacija na gorama planine Seir; imali su jednog kralja za drugim i postali su jak i moćan narod. Za razliku od njih, Jakov i njegovo potomstvo su otišli u Egipat i tamo su u konačnici postali robovi egipćana. Sada je Izrael izbačen i kretao se prema svom nasleđu, prema zemlji Hananskoj. Najkraća ruta do njihove domovine bio je put preko zemlje Edom. Još jednom, Edomiti su potomci Isava, koji je Jakovljev brat blizanac.

Trebalo je odaslati zahtev i to nalazimo u Brojevima 20:14-21: ***A iz Kadeša Mojsije posla glasnike kralju Edoma: 'Ovako veli tvoj brat Izrael: 'Ti znaš sve poteškoće koje su nas snašle: kako oci naši siđoše u Egipat i mi u Egiptu proboravismo mnogo vremena; a Egipćani su zlo postupali s nama i s ocima našim. Tada zavapismo Gospodu, i on ču naš glas te posla anđela i izvede nas iz Egipta. I evo, mi smo u Kadešu, gradu uz rub tvojega područja. Pusti nas sad da prođemo kroz tvoju zemlju. Nećemo prolaziti kroz polja i vinograde niti ćemo piti vodu sa studenca. Ići ćemo kraljevskim putem ne skrećući ni desno ni levo dok ne prođemo tvoje područje.'*** Ali Edom mu reče: ***'Ne prelazi preko mene, da ne izađem s mačem preda te.'*** Nato mu rekoše sinovi Izraelovi: ***'Ići ćemo utrenikom; a budemo li ja i moja stoka pili vode tvoje, za to ćemo ti platiti. Ništa više, samo da prođemo pešice.'*** Ali on reče: ***'Ne prolazi!' I izađe Edom preda nj s mnogo ljudi i s rukom jakom. Tako Edom nije hteo dopustiti Izraelu da prođe kroz njegovo područje; i Izrael se okrenu od njega.***

Upućen je jako jednostavan zahtev i to utemeljen na krvnom srodstvu između ova dva naroda. Kada je Mojsije pisao pismo, napisao je: ***Ovako veli tvoj brat Izrael.*** Iako se ovde radi o jednostavnom zahtevu da se samo prođe preko teritorije bez da se radi bilo kakva šteta toj zemlji, odgovor Edomita je „ne.“ Iako je prošlo oko četiri stotine godina do trenutka o kojem sada govorimo, neprijateljstvo traje i nastavlja se, neprijateljstvo protiv Jevreja, koje je započelo sa Isavom sada je usađeno u Isavovo potomstvo. Da bi bili sigurni da Jevreji neće proći njihovom zemljom, Edomiti su izašli sa svojom vojskom na granice kako bi prisilili Jevreje da krenu mnogo dužim putem do svoje domovine, iako su se Edomiti u svojoj već potpuno smestili.

U Knjizi Sudija, često čitamo o Išmaelcima, Edomitima, kao i o drugim potomcima ova dva čoveka, kako nanose štetu Izraelu. Čak i pošto se Izrael smestio u svojoj zemlji, vidimo da je neprijateljstvo i dalje prisutno.

U Psalmu 83, psalmist gleda malo dalje, ne samo preko svog vremena, već nam i proročki govori o situaciji na Bliskom Istoku i kaže nam što vidi u stihovima 1-8: ***Ne šuti, Bože, ne budi nem i ne miruj, Bože! Jer gle, neprijatelji tvoji buče, i koji te mrze, glavu podižu. Protiv naroda tvojega urotu kuju i svjetuju se protiv šticenika tvojih. Govore: 'Dođite da ih istrebimo kao narod, da se ime Izrael više ne spominje!' Jest, jednodušno se svjetuju zajedno, protiv tebe savez sklopiše: šatori Edomovi i Jišmaelci, Moav i Hagarci, Geval i Amon i Amalek, Filisteja sa stanovnicima Tira; s njima se udruži i Asirija, postadoše mišica sinovima Lotovim.***

U stihovima 1-3, psalmista opisuje ujedinjenu zaveru protiv Izraela. Radi se o bučnim i lukavim narodima koji se ujedinjuju protiv Jevreja.

Njihov cilj je jasno opisan u stihu 4; a to je uništenje Izraela. Oni žele da unište naciju Izraela tako da svet više neće ni da se seća imena Izrael. Nikako nije slučajnost da mnogi arapski lideri doslovno navode upravo ovaj stih. Zapravo, kada sam ja bio student na 'Hebrew University' u Jerusalimu, neposredno pred šestodnevni rat, čuo sam izjavu Nasera na radiju kako kaže da će oterati Jevreje u more i da će izbrisati Izrael sa mape, tako da se više niko neće ni sećati da je nacija Izraela postojala u XX veku. Psalmist počima da opisuje grupu naroda koji kuju zaveru i ujedinjuju se za javno priznati cilj koji je uništenje Izraela, do tačke, u stihu 4: **da se ime Izrael više ne spominje.**

U stihovima 6-8, psalmista započinje popis naroda koji će se okupiti zajedno protiv Izraela. Iako sve ovo jesu različita drevna imena, u ovom današnjem vremenu ona obuhvaćaju moderne arapske države. Na primer, u stihu 6, **Edom** se nalazi u južnom Jordanu; Išmail je otac **Jišmaelaca**, a oni sačinjavaju jedan segment arapskog sveta; **Moav** se nalazi u centralnom Jordanu; **Hagarci** potiču iz Egipta. U stihu 7, **Geval** je bio u Libanonu; **Amon** je severni Jordan; **Amalek** je bio na Sinajskom poluostrvu; **Filisteja** na pojasu Gaze; **Tir** je bio u Libanonu. U stihu 8, **Asirija** obuhvaća svu teritoriju današnjeg Iraka i dobar deo Sirije.

Jedini put u istoriji kada su se sve nacije ovde popisane združene ujedinile protiv Izraela jeste od 1948 pa na ovamo. Ovaj stih nikada nije bio istina u drevnoj istoriji. Ovo je posebno istina za Šestodnevni rat 1967, kada su arapski lideri jedan za drugim otvoreno izjavljivali da je jedini način da se postigne mir na Bliskom istoku zapravo potpuno uništenje Izraela kao nacije.

Još jedan odlomak koji opisuje ovu neprekidnu mržnju nalazimo u Jezekilju 35:1-5: **I dođe mi reč Gospodnja govoreći: Sine čovečji, upravi lice svoje protiv gore Seir i prorokuj protiv nje. I reci joj: 'Ovako veli Gospod Gospod: Evo me na te, goro Seir! I ispružiću na te ruku svoju i pretvoriću te u pustaru i pustoš. I gradove ću tvoje prometnuti u razvaline, i ti ćeš postati pustara. Tada ćeš spoznati da sam ja Gospod. Zato što je u tebe vekovno neprijateljstvo i što si oštricom mača prolila krv sinova Izraelovih u vreme njihove nesreće, u vreme kad dođe kraj bezakonju njihovu.**

Gora Seir je dugi planinski lanac koji se proteže između Izraela i zemlje Edom, gde su se smestili potomci Isava. U stihovima 1-4, Jezekilj prorokuje o sudu Božijem koji će za rezultat imati da će Edom postati **pustara**, i to upravo zbog neprekinute i stalne mržnje koju Edom ima protiv Izraela, do tačke da su bili spremni predati jevrejske избеглице Vaviloncima, iako je i sam Edom bio potčinjen od Vavilona, u stihu 5.

Mala Knjiga proroka Avdije, koja sadrži samo jedno poglavlje, takođe govori o ovoj mržnji protiv Izraela, u Avdiji od 10-14 stiha kaže: **Zbog nasilja nad svojim bratom Jakovom pokriće te stid i bićeš istrebljen zauvek. U dan kad si stajao podalje, u dan kad su tuđinci u sužanjstvo odvodili vojsku njegovu i stranci ulazili na njegove dveri i za Jerusalim bacali žreb, i ti si bio kao jedan od njih. Ali ne gledaj na dan brata svojega u dan njegove pogibli i ne raduj se**

nad sinovima Judinim u dan njihove propasti; i ne bahati se ustima svojim u dan teskobni. Ne ulazi na dveri naroda mojega u dan njegove nesreće; ni na nevolju njegovu ti nemoj gledati u dan njegove nesreće. I ne pružaj ruku na njegov imutak u dan nesreće njegove. I ne stoj na raskršćima da pobiješ njegove begunce, i ne izručuj preživele njegove u dan teskobni.

Gresi Edoma opisani u ovom odlomku govore o vremenu koje prethodi uništenju koje su doneli Vavilonci, vremenu kada su Edomiti počinili grehe jako slične onima koje su počinjali Vavilonci. Još jednom, razlog za delovanja Edoma bilo je njihovo trajno i neprekinuto neprijateljstvo prema Jevrejima.

III. BUDUĆNOST KONFLIKTA

U određivanju mesta koje će arapske države imati u Kraljevstvu trebalo bi svakako imati u vidu ovu pozadinu arapske trajne i neprekinute mržnje prema Jevrejima. Dva principa ćemo koristiti za određivanje budućnosti svake pojedine arapske države: prvo, istoriju njihovog antisemitizma; i drugo, koliko su blisko ove pojedinačne arapske države u krvnom srodstvu sa Izraelom.

Na kraju će doći mir koji će biti uspostavljen između Izraela i različitih arapskih država, ali će mir doći kroz jedan od tri oblika: prvo, posredstvom okupacije; drugo, posredstvom uništenja; ili treće, posredstvom obraćenja. Neophodno je da govorimo o svakoj pojedinoj arapskoj državi zasebno, kako bismo dobili što jasniju sliku.

A. Libanon

Mir između Izraela i Libanona doći će posredstvom okupacije. Ovo nije baš toliko jasno i direktno rečeno u Pismima koliko je izvučeno iz određenih činjenica koje jesu sadržane u Pismima. Jezekilj 47:13-48:29 daje nam granice nacije Izraela u Mesijanskom Kraljevstvu. Kada krenemo da pratimo severnu granicu uviđamo da Izrael obuhvata celokupnu teritoriju onoga što je danas Libanon. Iz ove činjenice da se zaključiti, da će u Kraljevstvu, Izrael okupirati i posedovati sav Libanon, a tamo će da budu smeštena neka od severnih plemena Izraela. Libanon je oduvek bio deo Obećane zemlje, ali je isto tako i deo kojeg Izrael nikada nije posedovao. U Mesijanskom Kraljevstvu, neće biti nacije koja se naziva Libanon; biće to deo Milenijskog Izraela. Mir između Izraela i Libanona doći će posredstvom okupacije.

B. Jordan

Moderni Jordan sadrži u sebi granice drevnih zemalja Edoma, Moava i Amona. Kako Bog nema istu budućnost za svaki segment Jordana, studiraćemo ove delove svakog zasebno.

1. Edom: Južni Jordan

Edom ili Južni Jordan je područje kojim su proroci bili posebno zaokupljeni. Nekoliko odlomaka razotkriva da će mir između Izraela i Južnog Jordana doći posredstvom uništenja. Jedan takav odlomak je Jezekilj 35:6-9: **'zato, tako ja živ bio,' reč je Gospoda Gospoda, 'krevi ću te predati, i krv će te progoniti. Kako nisi mrzila krv, krv će te i progoniti.' Tako ću goru Seir pretvoriti u pustoš i pustaru, i istrebiti iz nje prolaznika i povratnika. I gore njezine napuniću pobijenicima njezinim; po tvojim bregovima i po tvojim dolinama i po svim tvojim rekama padaće mačem pobijeni. Učiniću od tebe večnu pustaru, i gradovi tvoji neće biti nastanjeni. Tada ćete spoznati da sam ja Gospod.**

U stihovima 6-8, oslikava nam se masovno uništenje sa krvlju i sa mrtvim telima koja će ispuniti **gore, bregove i doline**, a kao rezultat toga Edom će postati **večna pustara**, u stihu 9.

Dodajući na sve ovo, Jeremija 49:7-13 kaže: **O Edomu. Ovako veli Gospod Nad Vojskama: 'Zar u Temanu više nema mudrosti? U razboritih nestade li saveta? Je li isparila mudrost njihova? Bežite, okrenite se, nastanite se u dubinama, stanovnici Dedana! Jer ja ću na nj svaliti pogibelj Isavovu, na vreme ću ga kazniti. Da ti dođu berači, ne bi li pabirka ostavili? Da noću dođu tati, rušili bi dok im ne bude dovoljno. Jer ja sam razgolitio Isava, ja sam mu otkrio tajna mesta da se ne mogne sakriti. Njegovo je potomstvo razoreno, njegova braća i susedi njegovi, i nema ga više. Ostavi svoju siročad, ja ću ih održati na životu; i nek se udovice tvoje u me pouzdaju.'** Jer ovako veli Gospod: **'Gle, oni kojima nije suđeno da ispiju čašu, zasigurno će je ispiti. A ti da si onaj koji bi ostao posve nekažnjen? Nećeš ostati nekažnjen, nego ćeš je zasigurno ispiti. Jer samim se sobom zakleh', reč je Gospodnja, 'da će Bosra postati pustoš, ruglo, razvalina i kletva, a svi gradovi njezini biće večne razvaline'**.

U stihovima 7-10, naglasak Jeremije je na sveukupnosti uništenja zemlje Edomske sve dok ne ostane ništa od semena Isavovog. U stihu 11, Edomu je bila dana prilika da se pouzda u Gospoda, ali on to nije napravio. Tako da je sada čaša bezakonja puna. U stihu 12, Edom mora da pije iz čaše gneva Božijeg. U stihu 13, rezultat će biti da će zemlja Edomska postati ništa drugo nego **pustoš, ruglo, razvalina i kletva**.

Svemu ovom, nešto kasnije, u stihovima 19-20 Jeremija dodaje: **'Gle, kao lav iz naplavka Jordana poći će na boravište jakog, ali ću ga učas iz te zemlje oterati; i ko je izabranik da ga nad njom postavim? Jer ko je kao ja i ko će meni određivati? I ko je taj pastir koji će stati preda me?' Zato čujte naum Gospodnji što ga je smislio protiv Edoma, i namisli njegove što ih je namislio protiv stanovnika Temana: doista, i najmanje iz stada on će odvući; doista, opustošiće zbog njih boravište njihovo.**

Još jednom, ovde je naglasak na sveukupnosti uništenja, uz dodatak da će konačno opustošenje i uništenje Edoma doći posredstvom rata i oružanog vojnog sukoba.

Avdija, najmanja knjiga Starog zaveta, svu svoju pažnju usredsređuje na uništenje Edoma. Stihovi 5-9 kažu: **Dođu li k tebi tati il' kradljivci noćni (kako li ćeš biti razvaljen!), neće li krasti dok im ne bude dosta? Dođu li berači k tebi, neće li ostaviti pabiraka? Kako li Ezav beše pretresen, kako mu skrovišta bejahu pretražena! Svi ljudi iz saveza tvojega do granice te otpraviše. Ljudi koji s tobom behu u miru prevariše te i nadvladaše te. Oni koji tvoj hleb jedu, zamku poda te staviše; u tome nema razuma. 'Neću li u onaj dan', reč je Gospodnja, uništiti i mudrace iz Edoma i razum iz gore Ezavove? Tad će se prepasti junaci tvoji, Temane, da bi svako bio pokoljem istrebljen s gore Isavove.**

U stihovima 5-6, Avdija takođe naglašava sveukupnost uništenja, ističući njihov neuspeh da budu pomognuti od strane prijatelja u stihu 7, ili od svoje sopstvene mudrosti i vojne moći u stihovima 8-9.

Kasnije, u stihovima 17-21, Avdija dodaje: **'A na gori Sionu biće izbavljenje i biće svetost; i zaposešće dom Jakovljev posede svoje. I dom Jakovljev biće oganj, i dom Josipov plamen, a dom Isavov strnjika; i zapaliće ih i proždršće ih, te od doma Isavova neće biti preživelih', jer Gospod reče. Tada će Jug zaposesti goru Isavovu, a oni iz nizine Filisteju. Zaposešće i polja Efraimova i polja samarijska, a Venijamin će zaposesti Gilead. I sužnji ove vojske sinova Izraelovih zaposešće zemlju hanansku sve do Sarfate, a sužnji jerusalimski koji su u Sefaradu zaposešće gradove Juga. Tada će spasioci uzaći na goru Sion da sude gori Isavovoj; i kraljevstvo će biti Gospodnje.**

U stihu 17, vreme konačne obnove Izraela takođe će biti i vreme konačnog uništenja Edoma. U stihu 18, Avdija poprilično jasno kaže da će ovo uništenje Edoma doći posredstvom dece Izraela, jer će oba doma Izraela biti poput **ognja**, dok će Edom biti poput **strnjike** (pleve) koju brzo vatra zahvati kada se izloži plamenu. U stihovima 19-20, ovo uništenje će da bude potpuno, tako da ništa i niko neće preostati od potomaka Isavovih, dok će potomci njegovog brata Jakova zaposesti i posedovati gore Edoma. U stihu 21, upavo će sa **gore Sion** sud pasti na Edom.

Ta činjenica da će Izrael biti upotrebljen da donese konačno uništenje na Edom dodatno je oslikana u Jezekilju 25:12-14: **Ovako veli Gospod Gospod: 'Zato što je Edom tako postupio, izvršivši osvetu nad domom Judinim i navukavši krivnju, i osvetio se nad njima', zato ovako veli Gospod Gospod: 'I na Edom ću ruku svoju ispružiti i istrebiti iz njega ljude i životinje. I pretvoriću ga u pustoš; od Temana pa do Dedana padaće od mača. I sručiću osvetu svoju na Edom rukom naroda svojega Izraela. I oni će postupiti s Edomom prema gnevu mojemu i prema srdžbi mojoj; i upoznaće moju osvetu', reč je Gospoda Gospoda.**

U stihu 12, posle objave grehova Edoma, grehova koje su počinili kada se **izvršili osvetu** nad Izraelom, u stihu 13, prorok kaže da će Bog sada **ispružiti** svoju **ruku** u osudi protiv Edoma kako bi uništio sve u njemu. U stihu 14, ponovo je istaknuta sveukupnost uništenja posredstvom naroda Izraela u oružanom vojnom konfliktu.

Tako će Edom, današnji južni Jordan, dočekati opustošenje i uništenje sveg potomstva Isavovog, a to će doći posredstvom naroda Izraela. Samo će posredstvom potpunog uništenja doći mir između Izraela i južnog Jordana. Kao i sa Libanomom, neće biti ni nacije koja se zove Edom u Mesijanskom Kraljevstvu.

2. Moav: Centralni Jordan

Šta se tiče Moava, prostora današnjeg središnjeg Jordana, i on će takođe pretrpeti uništenje (Jeremija 48:1-46), ali to uništenje neće biti potpuno. Oni koji prežive doći će do pokajanja i ostatak od Moava će se vratiti, prema Jeremiji 48:47: **'Ali ja ću povratiti sužnje Moavove u poslednje dane', reč je Gospodnja. Dovde je sud Moavu.**

Mir će doći između Izraela i središnjeg Jordana posredstvom delimičnog uništenja koje će voditi u nacionalno spasenje Moava. Stoga, u Mesijanskom Kraljevstvu postojaće nacija koja se zove Moav.

3. Amon: Severni Jordan

Kada govorimo o Amonu, to je u ovo današnje vreme severni Jordan, i oni će takođe propatiti delimično uništenje i postaće područje koje će posedovati Izrael, prema Jeremiji 49:1-2: **O sinovima Amonovim. Ovako veli Gospod: 'Zar Izrael nema sinova? Zar on nema baštinika? Zašto je Milkom baštini Gada, a narod se njegov nastanio u njegovim gradovima? Zato, evo, dolaze dani', reč je Gospodnja, 'kad ću učiniti da se čuje ratni poklič u Ravi sinova Amonovih; i ona će postati gomila razvalina, a naselja će joj biti ognjem spaljena. Tada će Izrael zaposesti baštinu svoju', veli Gospod.**

Kao i u slučaju Moava, uništenje neće biti potpuno, a oni koji prežive okrenuće se Gospodu, jer će se i ostatak Amona takođe naći u Kraljevstvu, prema Jeremiji 49:6: **'Ali ću posle toga vratiti sužnje sinova Amonovih', reč je Gospodnja.**

Stoga, mir između Izraela i severnog Jordana dolazi posredstvom delimičnog uništenja, posle kojeg će slediti obraćenje, i tada će u Kraljevstvu postojati spašeni narod koji se zove Amon.

Da zaključimo, mir između Izraela i tri dela Jordana doći će posredstvom uništenja, ali to uništenje neće svuda biti podjednakog stepena. U slučaju Edoma ili južnog Jordana, uništenje će biti potpuno, i u Kraljevstvu neće postojati narod Edom. Edomiti su potomci Isava, koji je brat blizanac od Jakova, tako da su Izrael i Edom u najbližem mogućem krvnom srodstvu. U slučaju Moava ili središnjeg Jordana, kao i Amona ili severnog Jordana, uništenje će biti delimično. U Kraljevstvu će biti narod Moava i narod Amona i oboje će biti podređeni Izraelu. Obe ove nacije su potomci Lota, Avramovog nećaka, a to znači da su u daljem krvnom srodstvu.

C. Egipat

Mir između Izraela i Egipta inicijalno će nastupiti posredstvom uništenja, ali posle će to biti i posredstvom obraćenja. Opsežna priča o budućnosti Egipta data nam je u Isaiji 19:1-22. U stihovima 1-10, prorok Isaija prikazuje kažnjavanje Egipta zbog greha egipatskih. Egipat će biti okarakterisan građanskim ratom, opustošenjem i glađu. U stihovima 11-15, prorok kaže da je koren problema koji je prouzročio opustošenje Egipta upravo liderstvo Egipta koje je učinilo da Egipat zastrani. Pod diktatorskim režimima, Faruka, Nasera i Sadata, Egipat je ulazio u rat protiv Izraela četiri puta, i svaki put su trpeli teške gubitke po Egipat, kao i uništavanje ekonomije u Egiptu.

Zbog svega toga u Egiptu se razvio i narastao strah od Izraela, kao što je to Isaija i prorokovao u Isaiji 19:16-17: ***U onaj će dan Egipćani biti kao žene: i drhtaće i strepiti od zamaha ruke Gospoda Nad Vojskama kojom će on zamahnuti na njih. A zemlja Judina biće na užas Egiptu; ko god je se spomene, bojaće se u sebi, zbog nauma Gospoda Nad Vojskama što ga je on protiv njih naumio.***

Nikada u drevnoj istoriji ovo nije bila istina. Čak i u danima Solomona, egipatske snage prolazile su slobodne kroz zemlju Izraela. Tek od 1948, a posebno od Šestodnevno rata, egipatske snage dokazano pokazuju strah i užas, onako kako je to oslikano u ovim odlomcima. Nakon što je Egipat izgubio četiri rata protiv Izraela, sva četiri uz jako velike gubitke, strah je među njima uistinu duboko usađen. Proročki gledano, danas je još uvek period iz Isaije 19:16-17.

Ali, naposljetku će doći mir između Izraela i Egipta. Na početku, mir će biti politički, biće to vreme u kojem će se hebrejski jezik govoriti u pet gradova Egipta, prema Isaiji 19:18: ***U onaj dan biće pet gradova u zemlji egipatskoj koji će govoriti jezikom hananskim i zaklinjati se Gospodom Nad Vojskama; jedan od njih zvaće se Grad propasti.***

U danima Isaije, **jezik hananski** bio je hebrejski jezik. Kako će tačno ovo proroštvo biti ispunjeno ostaje da se vidi.

Ovo će za posledicu imati lagano utiranje puta za egipatsko obraćenje, prema Isaiji 19:19-22: ***U onaj dan biće žrtvenik Gospodu usred zemlje egipatske i stup Gospodu kod granice njegove. I to će Gospodu Nad Vojskama biti znak i svedočanstvo u zemlji egipatskoj; kad zavape Gospodu zbog tlačiteljā, tada će im poslati spasitelja i moćnika, i on će ih izbaviti. Tako će se Gospod obznaniti Egiptu, i u onaj će dan Egipćani spoznati Gospoda i služiti mu žrtvama i prinosnicama; i zavetom će se zavetovati Gospodu, i izvršiće ga. A Gospod će udariti Egipat, udariti, al' i isceliti; i oni će se vratiti Gospodu, a on će njih uslišati i isceliti ih.***

U stihovima 19-20a, **žrtvenik** Bogu Izraela biće izgrađen kao **znak i svedočanstvo** moći Boga Izraela da spasi zemlju egipatsku. Egipat će biti uvelike potlačen silama Antihrista i njegovih kohorti (Danilo 11:42-43), ali će Bog spasiti Egipat od vlasti i dominacije ovih tlačitelja nad njima, u stihu 20b. Egipćani će shvatiti da Alah, muslimanski bog, nema moć da ih spasi, već to može samo Jahve, Bog Izraela. Ovo će odvesti Egipat u nacionalno obraćenje. U stihu 21, Egipat će poznavati Boga i

obožavaće Boga Izraela **žrtvama i prinosnicama i zavetom**. U stihu 22, isti Bog koji je doneo njihovo uništenje, sada će doneti njihovu regeneraciju i izlječenje kada se verom okrenu Njemu.

Povezano sa poslednjim danima Velike nevolje i Kampanjom Armagedon, biće i nacionalno obraćenje Egipta. Na neki način, oni će zauzeti mesto u rangu sa paganskim ovcama iz Mateja 25:31-46. Treba primetiti da će Egipat biti jedna od nacija koje će se pokrenuti protiv Antihrista, prema Danilu 11:40.

Unatoč tome, kao posledica njihove dugotrajne mržnje prema Izraelu, a kroz sprovođenje principa prokletstva iz Avramovog saveza, Egipat će trpeti opustošenje koje će biti slično opustošenju zemlje edomske, prema Joilu 3:19: **Egipat će biti pustoš, a Edom gola pustinja, zbog nasilja nad sinovima Judinim u čijoj zemlji krv nedužnu proliše.**

Greh Egipta isti je kao i greh Edoma: pogrešan odnos prema Jevrejima, i zato će doći kazna. Sa Edomom, biće to potpuna i trajna **večna pustoš**. Sa Egiptom, biće to potpuna **pustoš**, ali privremena, pustoš neće biti večna.

Zapravo, opustošenje Egipta će trajati samo prvih četrdeset godina Kraljevstva, kako je i zapisano u Jezekilju 29:1-16: **Godine desete, meseca desetoga, dvanaestoga dana u mesecu, dođe meni reč Gospodnja govoreći: 'Sine čovečji, upravi lice svoje prema faraonu, kralju egipatskom, i prorokuj protiv njega i protiv svega Egipta. Prozbori i reci: 'Ovako veli Gospod Gospod: Evo me na te, faraone, kralju egipatski, veliki zmaju što ležiš usred reka njegovih, ti koji reče: 'Moja Reka je moja, ta ja sam je za se načinio.' Ali ja ću ti staviti kuke u čeljusti i učiniti da se ribe iz reka tvojih zalepe za ljuske tvoje. I izvući ću te isred tvojih reka sa svim ribama reka tvojih zalepljenima za ljuske tvoje. I ostaviću te u pustinji, tebe i sve ribe iz reka tvojih. Pašćeš na otvoreno polje, niko te pokupiti ni skupiti neće. Zverima zemaljskim i pticama nebeskim daću te za hranu. I spoznaće svi stanovnici Egipta da sam ja Gospod, jer behu tek štap od trske domu Izraelovu. Kad te rukom svojom dohvatiše, ti si se slomio i sva im ramena rasparao; a kad se na te osloniše, ti si se skršio i učinio da im se sva bedra tresu.' Zato ovako veli Gospod Gospod: 'Ja ću, evo, mač dovesti na te i istrebiti iz tebe čoveka i zver. A zemlja egipatska postaće pustoš i razvalina. I spoznaće oni da sam ja Gospod. Jer on reče: 'Reka je moja, ta ja sam je načinio.' Zato evo me na te i na reke tvoje; i pretvoriću zemlju egipatsku u posvemašnju razvalinu i pustoš, od Migdola i Sevena pa do etiopske granice. Čovekova noga njome neće prolaziti, ni noga zveri neće proći njome; i ostaće nenastanjena četrdeset godina. Tako ću zemlju egipatsku u pustoš pretvoriti usred zemalja opustošenih, a njezini će gradovi četrdeset godina biti pustoš među razvaljenim gradovima. I raspršiću Egipćane među narode i rasejati ih po zemljama.' Jer ovako veli Gospod Gospod: 'Po isteku četrdeset godina skupiću Egipćane iz naroda kamo behu raspršeni. I vratiću robove egipatske, i dovesti ih natrag u zemlju Patros, u zemlju njihova porekla; i biće onde slabo kraljevstvo. Biće ono najslabije od svih kraljevstava i nikada se više neće uzvisiti nad drugim narodima; jer ja ću ih smanjiti da ne bi gospodarili narodima. I neće više biti uzdanica domu Izraelovu, nego će ih**

podsećati na bezakonje kad se budu okretali za njima. Tada će spoznati da sam ja Gospod Gospod.'

U stihovima 1-2, Jezekilju je zapovedeno da prorokuje protiv Egipta i on predviđa nadolazeće rasejanje egipćana iz njihove zemlje u stihovima 3-5 i to zbog njihovog dugogodišnjeg pogrešnog odnosa prema Izraelu u stihovima 6-7. Zemlja egipatska pretrpeće period potpunog **uništenja** u stihovima 8-10, koje će trajati **četrdeset godina** u stihovima 11-12a, a egipćani će biti rasuti po celom svetu, baš kao Izrael pre njih u stihu 12b. Ali, posle kraja ovog perioda od **četrdeset godina**, egipćani će biti ponovno okupljeni u stihu 13 i dovedeni natrag u svoju zemlju u stihu 14. Iako će Egipat ponovo postati kraljevstvo u stihu 15, više nikada neće biti moćno kraljevstvo. Ni Izrael više nikada neće biti kriv zato što svoje pouzdanje stavlja u Egipat u stihu 16, već će verovati i pouzdavati se u Gospoda svog Boga. A što se tiče uniženog kraljevstva Egipat, od njih će takođe biti traženo da drže Blagdan Tabernakula ili Blagdan Senica, prema Zahariji 14:16-19.

Da zaključimo, mir će doći između Izraela i Egipta posredstvom obraćenja. Tek kada Egipćani budu obožavali istog Boga kao i Izrael, kroz Isusa Mesiju, mir će konačno doći. U prvih četrdeset godina Kraljevstva, zemlja egipatska biće pustoš, a Egipćani će biti raspršeni po celom svetu. Ali, posle toga, Egipćani će biti ponovo sakupljeni i iako malo i uniženo, biće kraljevstvo.

D. Asirija: Severni Irak

Teritorij drevne Asirije danas je deo severnog Iraka, još jednog nepomirljivog arapskog neprijatelja modernog Izraela. Ali, mir između Izraela i severnog Iraka doći će putem obraćenja, prema Isaiji 19:23-25: ***U onaj dan vodiće put iz Egipta u Asiriju. I Asirci će dolaziti u Egipat, a Egipćani u Asiriju; i Egipćani će s Asircima služiti Gospodu. U onaj će dan Izrael, treći s Egiptom i Asirijom, biti blagoslov usred zemlje, jer će ih blagosloviti Gospod Nad Vojskama govoreći: 'Blagosloven bio narod moj egipatski, i Asirija, delo ruku mojih, i Izrael, baština moja.'***

Stih 23 opisuje ekonomsku zajednicu koja će obuhvatiti **Egipat, Izrael i Asiriju**. Proslavljeni autoput drevnog sveta, poznat kao *via maris*, prestao je da funkcioniše od 1948 godine, kada je Izrael postao država. 1948 Egipat i Sirija zatvorili su svoje granice, čineći taj *autoput* neupotrebljivim. Međutim, u Kraljevstvu, kada mir bude uspostavljen, sve granice će biti otvorene, a simbol ekonomije, *autoput* koji povezuje ove tri bliskoistočne države, biće obnovljen. Sredstvo po kojem će ovo biti učinjeno je obraćenje iz stihova 24-25. Ne samo da će Egipat proći kroz ovo iskustvo obraćenja, već će se to dogoditi i području drevne Asirije. Asirija će postati blagoslov na zemlji i primiće blagoslov od Boga. Tri nekadašnja neprijatelja imaće duhovno jedinstvo, ali i političko i ekonomsko, takođe. Bog je objavio: ***Blagosloven bio narod moj egipatski, i Asirija, delo ruku mojih, i Izrael, baština moja.*** Ovo duhovno ujedinjenje biće temelj i za druga ujedinjenja.

Znači, mir između Izraela i Asirije, severnog Iraka, doći će putem obraćenja. Kada se to dogodi, postojaće ekonomsko, političko i religiozno ujedinjenje, jer će svi oni obožavati istog Boga.

E. Kedar i Hacor: Saudijska Arabija

Mir između Izraela i Saudijske Arabije doći će posredstvom uništenja. Ovo nas se podučava u Jeremiji 49:28-33. Ovaj odlomak opisuje potpuno uništenje Saudijske Arabije ratom sve dok njeni stanovnici ne budu rasejani i razvevani po celom svetu. Za sam teritorij, stih 33 kaže: ***I Hacor će postati brlog zmajevski, pustara doveka; čovek onde neće prebivati, i sin čovečji u njemu se neće nastaniti.***

Teritorij Saudijske Arabije biće trajna i neprestana **pustoš** kroz vreme Kraljevstva, a njeni stanovnici biće raseljeni posvuda. I dok će raseljenje i opustošenje Egipta trajati samo četrdeset godina, za Saudijsku Arabiju, to će trajati svo vreme trajanja hiljadugodišnjeg Kraljevstva. Mir između Izraela i Saudijske Arabije doći će posredstvom uništenja.

F. Elam: Persija ili Iran

Iako Persija ili Iran, a to je drevni Elam, nije arapska država, njenu budućnost istražićemo ovde zbog toga što svi dele zajedničku religiju, Islam.

Mir između Izraela i Irana doći će posredstvom uništenja, prema Jeremiji 49:34-39. U stihovima 34-38, Jeremija opisuje uništenje Elama, zajedno sa potpunim raseljenjem njegovih stanovnika po celom svetu. Ali, onda, stih 39 objavljuje: ***Ali dogodiće se u poslednjim danima da ću vratiti robove Elamove, reč je Gospodnja.***

Uništenje Irana biće delimično, a raseljenje će biti privremeno. U konačnici, stanovnici će se vratiti i ponovno naseliti Iran. Budućnost Irana slična je egipatskoj, ali koliko će vremena trajati raseljeništvo Irana nije nam otkriveno.

Mir između Izraela i Irana doći će posredstvom uništenja, raseljenja, a onda obraćenja i povratka. Spašena nacija Elama, Persije ili Irana biće unutar Kraljevstva.

IV. DVA OPUSTOŠENA MESTA UNUTAR KRALJESTVA

Tokom vremena Mesijanskog Kraljestva sav svet biće plodan i izuzetno produktivan; i biće okarakterisan lepotom. Unatoč tome, biće dva opustošena mesta gde će goreti smola i sumpor kroz čitav period Kraljestva: Vavilon i Edom. Egipat će biti pustoš samo u smislu da neće biti naseljen, i to samo kroz period od četrdeset godina. Saudijska Arabija biće pustoš u vremenu Kraljestva, ali isto samo u smislu da neće biti naseljena.

A. Vavilon: Južni Irak

Prvi od ova dva opustošena mesta biće nekadašnja prestonica sveta i glavni grad Antihrista: Vavilon. Nekoliko odlomaka ističu ovu poentu, a jedan od tih odlomaka je i Isaija 13:20-22: ***Nikad se više neće naseliti, i od kolena do kolena neće biti nastanjen; ni Arapin onde neće razapeti šator niti će pastiri onde počivati. Nego će zveri pustinjske počivati onde, kuće će im napuniti sove; i nojevi će se onde nastaniti, a jarci će onde poskakivati. I hijene će zavijati po njihovim tvrđavama, a zmajevi po raskošnim dvorima. I njegovo će vreme uskoro doći, i dani njegovi neće se produljiti.***

Te nenastanjene ruine opisane su kao nalik Sodomi i Gomori u Jeremiji 50:39-40: ***'Zato će se zveri pustinjske s hijenama nastaniti onde, i nojevi će se nastaniti u njemu. I nikada više neće biti nastanjen, i u njemu se živet' neće od kolena do kolena. Kao što Bog razori Sodomu i Gomoru i susede njihove,' reč je Gospodnja, 'tako onde niko neće stanovati i sin čovečji u njemu neće boraviti.'***

Nešto kasnije, Jeremija naglašava sveukupnost i potpunost uništenja i opustošenja Vavilona, u Jeremiji 51:41-43: ***Kako li je Šešah osvojen i kako je zauzeta dika sve zemlje! Kako li Vavilon postade strahota među narodima! Uzdiglo se more nad Vavilonom, prekriven je mnoštvom njegovih talasa. Gradovi njegovi postadoše pustoš, suha zemlja i pustara, zemlja u kojoj nijedan čovek ne stanuje i kojom ne prolazi sin čovečji.***

Kroz vreme trajanja Kraljestva, ni jedan čovek neće niti proći pored ruševina Vavilona, nešto što danas teško može biti istina.

Neće Vavilon biti samo pustoš i praznina tokom trajanja Kraljestva, biće to takođe i mesto neprestanog izgaranja i dima, prema Otkrivenju 19:3: ***I po drugi put rekoše: 'Aleluja! I dim njezin suklja u veke vekova!'***

Očigledno je da neke od životinja koje se pominju kako nastanjuju taj prostor u Isaiji 13:20-22 i Jeremiji 50:39-40, ne mogu da žive na mestu gde vatra neprekidno gori i stoga ne može biti da se radi o doslovnim životinjama. O čemu se zapravo radi objašnjeno nam je u Otkrivenju 18:1-2: ***I nakon toga videh jednoga drugog anđela gde silazi s neba; imao je veliku vlast. I zemlja se zasvetli od slave njegove. I povika snažno, jakim glasom, govoreći: 'Pade, pade Veliki Vavilon i postade prebivalištem zlodusima i tamnicom svakom nečistom duhu i tamnicom svakoj ptici nečistoj i mrskoj.***

Ovo mesto neprestanog izgaranja i dima biće mesto zatočeništva za mnoge demone tokom perioda Kraljestva. Jasno nam je iz Otkrivenja 9 i iz drugih odlomaka da demoni izgledom imaju životinjske karakteristike, a to je zapravo i ono što uistinu predstavljaju životinje iz odlomaka u Isaiji i Jeremiji. Zapravo, hebrejska reč koja se prevodi kao **jarci** odnosi se na demone koji imaju izgled jarca.

B. Edom: Južni Jordan

Drugo pusto mesto u Kraljestvu biće Edom. Ovo je činjenica koju ističe nekoliko proroka, poput Isaije 34:8-15: ***Jer to je Gospodu dan odmazde, godina naplate za parbu sa Sionom. I potoci njegovi prometnuće se u smolu, a prašina njegova u sumpor; i zemlja njegova postaće goruća smola. Ni noću ni danju gasit' se neće, doveka će dim se njezin dizati; s kolena na koleno pusta će ostajati, za veke vekova niko njome prolaziti neće. Nego će je zaposesti pelikan i jež, a sova i gavran boraviće u njoj. I razapeće nad njom uzicu pustoši i kamenje praznine. Velikaše njezine pozvaće u kraljevstvo, a nikoga neće biti onde; ponestaće i svi knezovi njezini. I izrasće trnje u njezinim palačama, kopriva i šiprag u njezinim utverdama; i biće boravište zmajevima, prebivalište nojevima. I zveri pustinjske sretaće se s hijenama, i jarci doživati jedan drugoga; i noćna neman počivaće onde i naći sebi počivalište. Gnezdiće se tamo sova i odlagati jaja, i leći mlade i skupljati ih pod senku svoju. Tamo će se skupljati i jastrebovi, svaki sa svojim parom.***

U stihu 8, razlog zašto Edom postaje trajna pustoš jeste njihov greh protiv Izraela. Poput Vavilona, u stihovima 9-10, i ovo treba da postane mesto stalne vatre i dima nastanjeno čudnim pticama i životinjama, ali i okarakterisano konfuzijom iz stiha 11. U stihu 12, biće to prostor potpuno nenaseljiv za ljude, a tamo će se moći nastaniti samo životinje pomenute u stihovima 13-15. Pa ipak, te životinje, onakve kakvima ih mi poznajemo danas, ne mogu da žive na mestu gde gori smola i gde je zapaljeni sumpor. Dva traga u ovom tekstu ukazuju na to da se ne radi o doslovnim pticama i životinjama. Još jednom, reč koja je prevedena kao **divlji jarci** zapravo znači „demoni koji imaju obličje jaraca.“ Reč koja je prevedena kao **noćna neman** znači „noćni demoni.“ Baš poput Vavilona, i Edom će biti prebivalište demona.

Još jedno proroštvo gde ovo nalazimo jeste u Jeremiji 49:17-18: ***'I Edom će postati pustoš; svako ko prođe njime, zaprepastiće se i zazviždati nad svim ranama njegovim. Kao o zatoru Sodome i Gomore i suseda njihovih,' veli Gospod, 'niko neće ostati onde, i sin čovečji u njemu neće boraviti.'***

Naglasak je ovde na sveobuhvatnosti ovog uništenja, jer ni jedan čovek neće nastanjivati zemlju Edomsku, niti će prolaziti preko nje. Poput Vavilona, opustošenje će biti slično onome u Sodomi i Gomori.

Razlog za tako stravičan stepen uništenja u Edomu posebno je naglašen u Jezekilju 35:10-15: ***Zato što si rekla: 'Ova dva naroda i ove dve zemlje moji će biti i mi ćemo ih zaposesti', iako je Gospod bio tamo, zato, tako ja živ bio, reč je Gospoda Gospoda, 'i ja ću s tobom postupiti prema gnevu tvojemu i prema zavisti tvojoj što je ti iskaza zbog svoje mržnje prema njima. I obznaniću se***

među njima kad tebi budem sudio. Tada ćeš spoznati da sam ja, Gospod, čuo sve tvoje hule što si ih izrekla protiv gora Izraelovih govoreći: 'Opusteše, nama su dane za hranu.' Tako ste se svojim ustima bahatili protiv mene i reči svoje protiv mene nizali, čuo sam ih ja. Ovako veli Gospod Gospod: 'Sva će se zemlja obradovati kad te pretvorim u pustoš. Kako si se ti radovala što opuste baština doma Izraelova, tako ću i ja učiniti s tobom: opustećeš, goro Seir, ti i sav Edom i sve njegovo. Tada će spoznati da sam ja Gospod.

U stihovima 10-13, zbog veselja Edoma nad padom Izraela i Jude, mora doći kazna. I zato dok se cela zemlja prolepšava i raduje, Edom će postati pustoš u stihu 14. Nevolje, koje su pale na Izrael i nad kojima se Edom radovao, sada će pasti na Edom uz još gore i ozbiljnije posledice u stihu 15.

Na kraju, u Joilu 3:19 nam kaže: **Egipat će biti pustoš, a Edom gola pustinja, zbog nasilja nad sinovima Judinim u čijoj zemlji krv nedužnu proliše.**

Opustošenje Egipta biće limitirano na samo četrdeset godina. A što se Edoma tiče, zbog jedinstvenosti nasilja njihova protiv Izraela, opustošenje Edoma biće trajno i trajaće za sve vreme Kraljestva.

Kroz period Milenijskog Kraljestva, dok čitava zemlja bude pupala i cvala poput ruže, dva područja Vavilona i Edoma biće mesta neprekidnog izgaranja smole i ognjenog sumpora. Dim će se dizati i biće vidljiv kroz svih hiljadu godina. I dok će Sotona biti zatočen u Ambisu, njegovi demoni biće utamničeni u Vavilonu i Edomu. Ova dva mesta biće prebivalište demona kroz ceo period Kraljestva.

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a prevodio sam Biblijske tekstove iz Engleske verzije NASV - prevoda koja je korištena u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012.

Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca, kao i prevod Daničić – Karadžić kako bi što vernije tekst prilagodio duhu Srpskog jezika.

Prevod: Branko Gotovac 2021.